

Тема 10

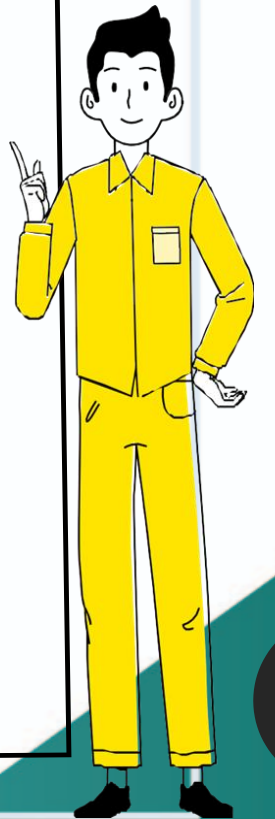
Принципи і типи навчання дошкільників

Викладач освітньої
компоненти

Олена АНІСІМОВА

План лекції:

1. Принципи дошкільного навчання.
2. Моделі навчання дошкільників.
3. Пряме, непряме навчання дошкільників.
4. Проблемне, опосередковане навчання дошкільників.
5. Доцільність використання різних типів навчання дошкільників.

1. Принципи дошкільного навчання

Сучасна дидактика вимагає, щоб навчальний процес у дошкільних закладах вибудовувався на основі таких **принципів**:

Принцип
наочності
навчання

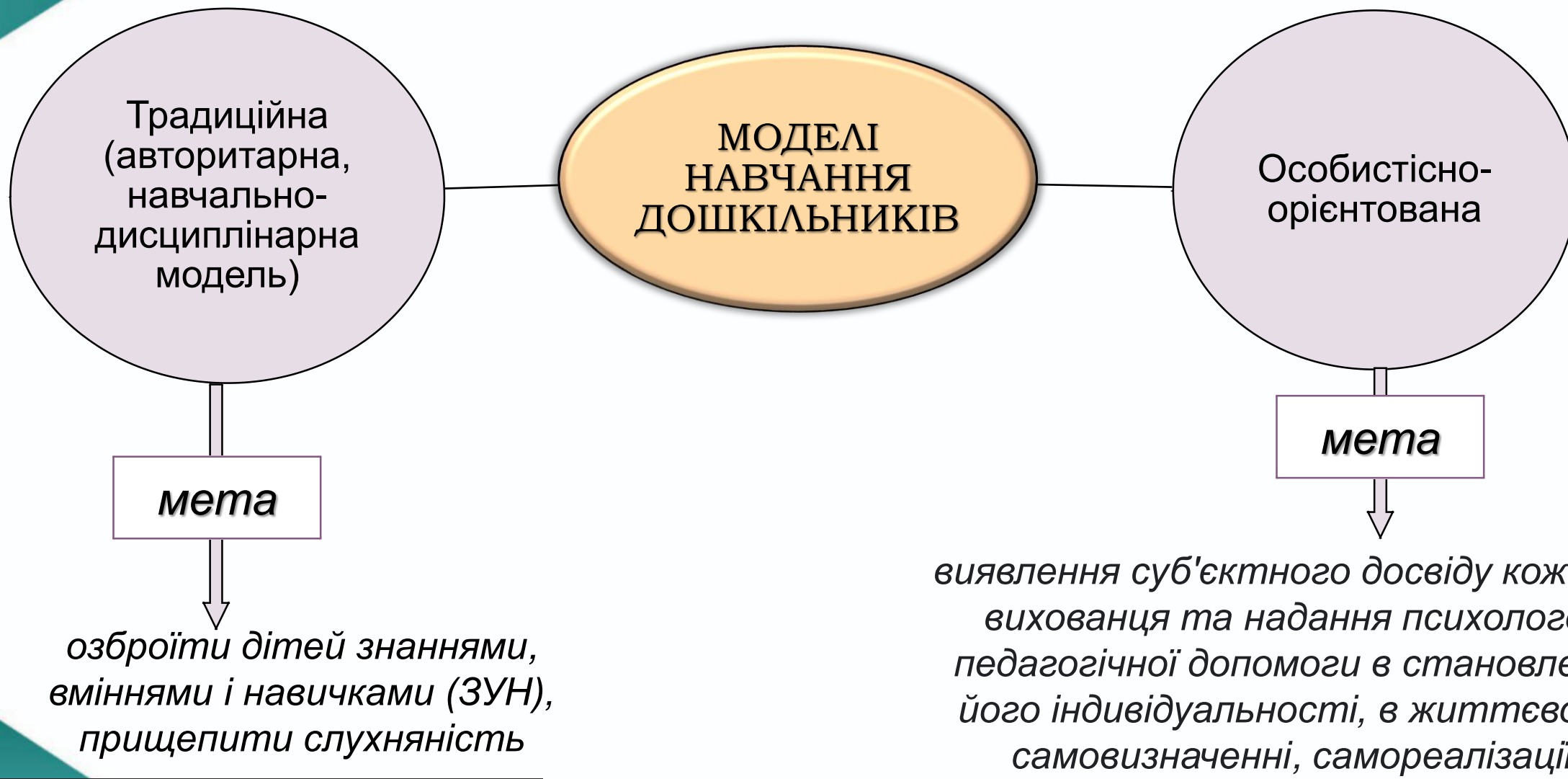
Принцип
свідомості й
активності

Принцип
індивідуального
підходу до дітей

Принцип
систематичності
й послідовності

2. Моделі навчання дошкільників

*3. Пряме, непряме
навчання дошкільників*

Пряме навчання

ОСОБЛИВІСТЬ НАВЧАННЯ	ДІЇ ВИХОВАТЕЛЯ	ДОЦІЛЬНІСТЬ НАВЧАННЯ
Педагог чітко формулює дидактичне завдання, послуговуючись при цьому відповідним зразком («Будемо розповідати про те, що бачили під час екскурсії. Послухайте, як можна розповісти про побачене...»).	Під час виконання дітьми завдань вихователь спрямовує їхню діяльність, виправляє помилки, дає поради і вказівки.	Такий тип навчання доцільний за необхідності дати нові знання, сформувати нові навички й уміння.

Непряме навчання

Здійснюють його у процесі неповного формулювання дитині навчального завдання, коли вона конкретизує, вносить елементи творчості у мету і способи виконання навчального завдання (наприклад, *познайомити гостей з рідним містом, життям нашого дитячого садка*), або надання дітям матеріалу без формулювання конкретного завдання, що спонукає їх самостійно визначати завдання, способи його реалізації.

*4. Проблемне,
опосередковане
навчання
дошкільників*

Проблемне навчання

Орієнтуючись на проблемне навчання, педагог уникає прямого повідомлення знань і відповідного формулювання завдання, а створює проблемну ситуацію, яка вимагає від дитини пошуку правильного вирішення на основі нового способу використання здобутих знань, установлення в них нових зв'язків, оволодіння новими знаннями і вміннями.

Проблемна ситуація вирішується в процесі колективної пошукової діяльності, яка є своєрідною послідовністю думки і дії, спрямованих від педагога до дітей, від однієї дитини до іншої.

Завдання педагога полягає в тому, щоб, активізуючи враження від попередніх спостережень, уявлень про предмети і явища, співставлень та аналізу, керувати цим складним процесом, у якому кожній дитині належить провідна роль.

Опосередковане навчання

Суть його полягає у навчанні різних способів пізнання навколишнього світу.

При цьому змінюється роль дитини у навчальному процесі, оскільки їй доводиться не тільки навчатися, але й навчати інших. Дошкільник поєднує у своїй навчальній діяльності позиції об'єкта і суб'єкта процесу навчання.

За таких умов вихователь має бути не лише організатором процесу навчання, а й дослідником, що зобов'язує його постійно відстежувати рівень знань і потенційних можливостей кожної дитини.

Водночас він повинен створити розвивальне середовище, у якому дошкільник знаходитиме засоби (предмети, іграшки, книги, матеріали для дослідів, рослини тощо) для самостійного навчання, а також спонукати дітей до активної діяльності у цьому середовищі.

*5. Доцільність
використання різних
типів навчання
дошкільників*

- ❖ Поєднуючи різні типи навчання, педагог створюватиме умови для особистісно-орієнтованого підходу.
- ❖ Як відомо, діти успішніше і з більшим задоволенням виконують завдання, які вимагають нових способів дій. Тому завдання, способи їх виконання, використовуваний при цьому матеріал мають бути максимально різноманітними.
- ❖ Підбираючи завдання, необхідно орієнтуватися, щоб кожна дитина в процесі їх виконання активізувала свої знання і вміння, здійснювала зусилля думки, а також відчувала задоволення від успішно виконаної роботи. Важливо, щоб досягнутий дошкільником успіх був підтриманий схваленням педагога, особливо його передбачувальною оцінкою («Я впевнена, що ти знайдеш правильну відповідь»).
- ❖ Слід домагатися, щоб дитина не боялась докласти зусиль для досягнення мети, не орієнтувалась на невдачу, активно прагнула успіху.